

PWS H5

Leerlingenhandleiding

DOE HET SAMEN

**MAAR
DENK ZELF**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1 Het profielwerkstuk in het kort	3
Deadlines	3
Groep en vakkeuze	3
Verplichte onderdelen	4
Begeleiding en beoordeling	4
Bronnen en materialen map	4
Gebruik generatieve Artificial Intelligence (AI)	5
Persoonlijk logboek	5
Voorbeeld van een persoonlijk logboek	6
2 Het onderzoeksvoorstel (inclusief praktijkcomponent)	7
3 Het plan van aanpak (beoordelingsmoment 1)	7
Een NO-GO voor je PvA?	9
4 De conceptversie (beoordelingsmoment 2)	10
NO-GO voor de conceptversie	11
5 Het eindwerk (beoordelingsmoment 3)	12
Een verplicht onderdeel toch onvoldoende?	14
6 De presentatie (beoordelingsmoment 4)	15
7 Mondelinge assessments (beoordelingsmoment 5)	16
8 Over de beoordeling	17
Heb je een No Go gekregen?	17
Het correct opslaan, delen en inleveren van je werk	17
Bijlage 1: Beoordelingsformulier	18
Beoordelingsmoment 1: Plan van Aanpak en opzet (20 pnt)	18
Beoordelingsmoment 2: Conceptversie (10 pnt)	19
Beoordelingsmoment 3: Onderzoeksverslag (40 pnt)	20
Beoordelingsmoment 4: Profielwerkstuk presentatie (10 pnt)	21
Beoordelingsmoment 5: Assessment (20 pnt)	22
Bijlage 2: Plagiaatverklaring	23
Bijlage 3: subsidieaanvraag procedure	24
Format subsidieaanvraag	24

Inleiding

Dit jaar maak je jouw profielwerkstuk, een grote praktische opdracht die dient als een soort 'meesterproef'. Je kiest samen met één of twee medeleerlingen een vak waarbij je het werkstuk maakt. De vaardigheden die je hierbij ontwikkelt zijn heel handig voor je vervolgopleiding. Deze handleiding zal je stap voor stap begeleiden bij het maken van je PWS.

Het hbo-onderwijs verschilt aanzienlijk van de middelbare school; je zult minder verschillende vakken hebben die meer gericht zijn op het leren van een beroep. Dit betekent dat je meer initiatief moet nemen en zelfstandig moet werken. Je krijgt bijvoorbeeld opdrachten om een bepaald onderwerp te onderzoeken, een oplossing te bedenken voor een probleem, of een product te maken, of uit te voeren voor een opdrachtgever.

Elke week staan er twee PWS uren in je rooster. Tijdens deze uren ga je op school aan je PWS werken.

- De NG/NT leerlingen werken op de C verdieping en kunnen daar in overleg gebruik maken van de faciliteiten
- De CM/EM leerlingen werken in het LUX. (De lokalen staan op je rooster)

Ook kun je tijdens deze momenten onder andere overleggen met je persoonlijke begeleider (per mail of fysiek), experimenten doen in het bètalab, of afspreken met externe deskundigen. Indien je een experiment wilt uitvoeren, of de school uit moet voor een afspraak, dan mag dit alleen in overleg met de begeleiders. Vergeet niet om, indien je de school uit moet, verlof aan te vragen bij de leerlingbegeleider. Het kan zijn dat jouw persoonlijke begeleider niet op die dag werkt, maak dan elke twee à drie weken op een ander moment een afspraak om de voortgang te bespreken.

Het maken van je PWS lijkt sterk op de werkwijze die je ook in het hbo zult tegenkomen. Het PWS is een belangrijk onderdeel van je examen en je cijfer hiervoor telt mee als combinatiecijfer samen met maatschappijleer en CKV. De studiebelasting voor het PWS is 80 uur per persoon, wat overeenkomt met ongeveer 3 studiepunten (EC's). Ter vergelijking, op het hbo moet je 60 EC's per jaar halen. Het eerste half jaar staan er twee PWS-uren per week op je rooster, maar je moet ook nog zo'n 40 à 50 uur in je eigen tijd besteden. Je sluit de opdracht af met een presentatie voor publiek.

1 | Het profielwerkstuk in het kort

We beginnen in de eerste week van het schooljaar tijdens de eerste PWS-middag op woensdag 20 augustus.

1. We starten met een voorlichting en daarna kies je jouw groepje en de vakken waarvoor je het PWS wil gaan maken.
2. Zodra dit is toegekend ga je een [onderzoeksvoorstel](#) schrijven waarin je uiteenzette wat je wil onderzoeken. Het is belangrijk dat je een uitdagend onderwerp kiest dat je ook zelf interessant vindt en waarbij je ook praktisch aan de slag kan.
3. Nadat je goedkeuring hebt voor je onderzoeksvoorstel hebt, start je [het plan van aanpak](#)
4. Na goedkeuring van je plan van aanpak begin je aan het daadwerkelijke onderzoek.

Deadlines

Datum	Wat
20/08/'25	1e pws middag: groepsvorming en vak-/onderwerpkeuze
29/08/'25	Inleveren onderzoeksvoorstel
12/09/'25	Inleveren plan van aanpak
03/10/'25	Deadline aanvraag subsidie pws
14/11/'25	Inleveren conceptversie
23/01/'26	Inleveren eindversie PWS in Classroom voor 17:00 uur!
03/02/'26	PWS-avond (dinsdag)
03/03/'26	mondelinge assessment middag

Groep en vakkeuze

Je profielwerkstuk doe je in een **tweetal of drietal**. Zoek hierbij vooral partners waarmee je goed kunt samenwerken. Hou daarbij ook in de gaten of een samenwerking tussen jullie wel mogelijk is. Je profielwerkstuk moet gaan over een **hoofdvak** binnen je profiel.

Je mag ook kiezen voor een combinatie van vakken. Bijvoorbeeld: Nederlands en CKV als je een songtekst wil schrijven of Kunstvak en Natuurkunde als je iets met architectuur wil doen.

- Je moet beide vakken in je hebben en minimaal één van de vakken moet een hoofdvak zijn binnen je profiel..
 - Zo zijn CKV en maatschappijleer geen hoofdvakken maar je mag ze wel als 2e vak kiezen.
 - Als CM/EM leerling kan je een exact vak kiezen en als NG/NT leerling kan je een taal kiezen als 2e vak.
- Wel moet iedereen de gekozen vakken in hun vakkenpakket hebben.

C en M	E en M	N en G	N en T
EN	EN	BI	BI
NE	NE	SK	SK
AK	AK	NA	NA
EC	EC	IN	IN
GS	GS	WI A/B	WI B/ D
KV	KV	AK	
DU	DU		
FR	FR		
	BECO		
	WI A/B		

Verplichte onderdelen

Bij het kiezen van je onderzoeksonderwerp moet je rekening houden met verschillende factoren om ervoor te zorgen dat je project zowel haalbaar als interessant blijft. Iedere profielwerkstuk bestaat in elk geval uit de volgende drie onderdelen:

1. Een **theoretisch kader** waarbij je onderzoekt wat er allemaal al gedaan is rondom je onderwerp. Zoals bijvoorbeeld een literatuuronderzoek, meta-analyse, of historisch onderzoek.
2. Een **praktijkcomponent**. Hierbij heb je de keuze tussen:
 - o Een **praktisch onderzoek** zoals primair bronnenonderzoek, interviews of enquêtes, of ander kwantitatief of kwalitatief onderzoek. Voor meer informatie over verschillende typen onderzoeksmethoden, kijk vooral op profielwerkstuk.nl. Let wel op, dit is alleen het verzamelen van je data, hier moet je dan nog wel iets mee doen!
 - o Of een **(technisch/creatief) product**. Je start met een probleemstelling, of doel, waarvoor je een product wil gaan ontwerpen. Je werkt hierbij ook met een theoretisch kader en doorloopt meerdere keren de ontwerpcyclus om het product te ontwerpen en te verfijnen. Dit product kan van alles zijn: een functionerende game, een kunstwerk, een zelfgemaakt muziekinstrument, een ontwerp voor een nieuwe woonwijk, een robot, een kledingstuk naar historisch ontwerp, een lessenreeks, of een pop-uprestaurant.
3. In elk onderzoek zit ook een **interview met een expert**. Dit versterkt je onderzoek. Experts hebben een uitgebreide kennis van hun vakgebied en door hen te interviewen, kan je diepgaande inzichten en informatie verkrijgen die niet altijd beschikbaar is in boeken of online.

Subsidie nodig?

Voor sommige werkstukken is een budget nodig. Je kan bij de afdelingsleider havo 4/5, meneer Van der Doelen, een aanvraag voor subsidie indienen. Er is maar een beperkte hoeveelheid beschikbaar. Na de herfstvakantie zal hij, samen met een docentencommissie, beslissen wie in aanmerking komt voor subsidie, en hoeveel elk groepje krijgt. Zorg er dus voor dat je onderzoek ook kan als je minder of geen subsidie krijgt toegekend. Zie [bijlage 3: subsidieaanvraag](#)

Begeleiding en beoordeling

Binnen de begeleiding en beoordeling zijn er twee rollen:

1. De PWS begeleider:

Elke groep wordt begeleid door een vakdocent. Dit is jullie eerste aanspreekpunt en houdt die de voortgang en kwaliteit van het werkstuk in de gaten. Je wordt ook door deze docent beoordeeld. Elke twee à drie weken plan je een gesprek met je begeleider om te kijken hoe het proces gaat en welke stappen jullie de komende tijd moeten zetten. Het is jullie verantwoordelijkheid om regelmatig een afspraak met je begeleider te maken. Het kan zijn dat jouw persoonlijke begeleider niet op die dag werkt, maak dan op een ander moment een afspraak om de voortgang te bespreken.

2. De tweede lezer:

De tweede lezer beoordeelt het eindproduct (onderzoeksverslag) en is aanwezig bij de mondelinge assessment. De tweede lezer zorgt voor een frisse blik en draagt bij aan een objectieve eindbeoordeling.

Bronnen en materialen map

Samen maak je een bronnen- en materialenmap waarin je alle gevonden bronnen verzameld. Voorzie alle gegevens van een datum* en orden ze vanaf het begin zo goed mogelijk in mappen. Afhankelijk van het onderwerp van het profielwerkstuk of je eigen voorkeur, kan dit

chronologisch zijn, maar het mag ook per deelvraag of een andere indeling hebben.

Het is verstandig om de bronvermeldingen direct tijdens het aanleggen van de bronnen- en materialenmap te maken. Als je op een later moment moet terugzoeken waar je informatie van gehaald hebt, kan dat heel veel tijd kosten! Daarnaast bewaar je ook dingen zoals: bewijs van je papieren bronnen- en materialenmap, een brief/mail die je aan een instantie schreef, een verslag van een interview, tussentijdse resultaten van je onderzoek of experimenten, via internet gevonden (kranten)artikelen, etc.

Voor een voorbeeld van hoe zo'n map eruit kan zien: [zie hier](#).

Bronvermelding

Voor het profielwerkstuk verzamel en selecteer je informatie uit meerdere bronnen. De gebruikte bronnen vermeld je zowel in de tekst, als later op je bronnenlijst. Je kan de informatie op twee manieren gebruiken.

- Als je informatie uit een bron gebruikt dan verwijst je naar die bron in je tekst.
- Als je een stukje informatie letterlijk uit een bron overneemt kan dat met een citaat of een parafrase.

Voor de bronvermelding kan je kiezen uit de APA of IEEE regels. Je kiest één van de twee en gebruikt die voor je hele onderzoek. Indien je bronvermelding niet op orde is dan kan het zijn dat je (per ongeluk) plagiaat pleegt. Dit is niet toegestaan. Zorg er dus voor dat je je bronvermelding op orde hebt.

Alfabetische literatuurlijst

Je neemt alle bronnen waar je in de tekst naar verwijst op in een bronnenlijst. Deze staat helemaal aan het eind van je document, maar nog voor de overige bijlagen. Deze bronnenlijst zet je

op alfabetische volgorde. De achternaam is leidend, dus eerst iemand met de achternaam 'Anderson' en daarna pas iemand met de achternaam 'Berg, van den'.

Gebruik generatieve Artificial Intelligence (AI)

Indien je generatieve AI gebruikt voor je profielwerkstuk, is dit toegestaan als sparringpartner of onderzoeksassistent. Indien je dit doet, leg je dit in je proces uit, en verwerk je de prompts en resultaten die je daaruit krijgt in je bronnen- en materialenmap.

Indien je informatie die generatieve AI je aanlevert wilt gebruiken in je PWS, zorg er dan voor dat je goed controleert of de informatie en/of bronnen die je krijgt aangeleverd kloppen. Generatieve AI kan namelijk output maken die niet klopt of volledig verzonnen is.

Het gebruiken van generatieve AI zonder uitleg of bronvermelding valt onder **fraude** en is niet toegestaan.

Persoonlijk logboek

Tijdens het werken hou je een persoonlijk logboek bij, hierin vermeld je zowel wat je gedaan hebt tijdens de PWS uren en in je eigen tijd. Elke drie weken lever je dit logboek in op de Google classroom.

- In je logboek beschrijf je alle taken die je hebt gedaan voor je onderzoek. Je vermeldt wat je hebt gedaan, de datum en hoeveel tijd je eraan besteedde.
- Je kijkt kritisch terug op de resultaten van de afgelopen weken en je beschrijf je plannen voor de komende weken.

Op de volgende bladzijde staat een voorbeeld van een ingevuld voortgangsformulier. Op Classroom kun je lege exemplaren vinden van de voortgangsformulieren voor eigen gebruik.

Voorbeeld van een persoonlijk logboek

Naam: *Maaïke de Vries*

Datum: 10-09-25

Week	Datum/actie	Resultaat: Wat heb ik gevonden en wat heb ik eraan gehad?	Tijd (min)
Week 34	21-8: Bieb bezocht	Gevonden boeken: 'In Europa' van Geert Mak en 'De Tweede wereldoorlog' van J. Bal	50
	23-8: boeken gelezen	Hoofdstuk 3 uit 'In Europa' was bruikbaar.	95
	24-8: Gesprek begeleider	Boek van J. Bal was niet bruikbaar Actiepunten nav het gesprek: Hoofdstuk 1 moet worden verbeterd	45
Week 35	28-8: Op het internet gezocht	www.scholieren.com trefwoord: A.Hitler Volgende artikelen gevonden en gelezen: -A.Hitler van K. von Donitz (niet bruikbaar)	90
	30-8: schrijven	Hoofdstuk 1 herschreven	95
	31-8: mails verstuurd	- mail verstuurd aan dhr. van Beek van het Centrum voor oorlogsdokumentatie met verzoek om informatie en een afspraak -mail verstuurd aan Jan met het verzoek hoofdstuk 1 door te lezen	10
Week 36	3-9: Op het internet gezocht	www.wikipedia.nl trefwoorden: slag bij Stalingrad. Volgende artikelen gevonden: -De mislukte Napoleon van R.vd Dunk	80
	4-9: schrijven	Begin gemaakt met hoofdstuk 2: blz 1-16 uit artikel gebruikt.	40
Subtotaal:			8 uur 25 min
Totale tijd tot nu toe:			43 uur 15 min

Wat ging goed, waarover ben je tevreden?

- Vrij veel informatie gevonden die bruikbaar is voor hoofdstuk 1 en 2.
- Ook de samenwerking verliep goed, de stukken die ik had geschreven heb ik aan mijn partner opgestuurd en hij heeft mij een aantal zinvolle tips kunnen geven.

Wat ging niet goed? Wat was daarvan de oorzaak en hoe ga je dat oplossen?

- Ik heb nog steeds geen reactie gekregen op mijn mail aan dhr. Van Beek. Misschien is die mail niet goed angekommen of heeft hij nog geen tijd gehad mijn mail te beantwoorden. Misschien kan ik beter telefonisch contact proberen op te nemen.

Welke activiteiten ga je de komende drie weken ondernemen?

- dhr. Van Beek bellen en proberen een afspraak te maken
- Verder schrijven aan hoofdstuk 2
- Informatie zoeken in de bibliotheek en op internet voor beantwoording van deelvraag 3.

2 | Het onderzoeksvoorstel (inclusief praktijkcomponent)

Je onderzoeksvoorstel is de basis voor je onderzoek. Je legt uit welk onderwerp je wil gaan onderzoeken en je onderbouwt waarom je dat wil onderzoeken. Je zet je onderzoeksvragen uiteen (hoofd- en deelvragen) en je beschrijft wat voor praktijkcomponent er in je onderzoek komt, een praktijkonderzoek of een (technisch/creatief) product.

In je onderzoeksvoorstel zitten de volgende componenten:

1. Praktische informatie:

- Naam begeleider en leerlingen
- Vak/vakken

2. Onderwerp PWS:

- Geef een korte beschrijving en motivatie waarom jullie het gekozen onderwerp willen onderzoeken
- Hoofdvraag: Wat willen jullie specifiek onderzoeken?

3. Theoretisch kader:

- Wat weten jullie al over het onderwerp?
- Waar gaan jullie informatie vandaan halen?
- Is er voldoende informatie te vinden over het onderwerp?

4. Praktijkcomponent:

Een praktijkcomponent is verplicht in je profielwerkstuk. Je mag dus niet alleen maar een theoretisch literatuuronderzoek doen, maar moet iets praktisch ondernemen. Je kan kiezen uit:

○ Optie A: Praktijkonderzoek:

- Geef een korte beschrijving van je praktische onderzoek: ga je een experiment doen, ga je enquêtes afnemen, interviews, of iets anders?
- Wat heb je hiervoor nodig?

○ Optie B: (Technisch/creatief) product:

- Geef een korte beschrijving van het product dat je wil ontwerpen en waarom.
- Wat heb je hiervoor nodig?

5. Interview met expert:

- Geef aan met wat voor soort deskundige je een interview zou willen afnemen. Denk aan een wetenschapper, ondernemer, kunstenaar, professor etc.
- Zoek online alvast een paar mogelijke kandidaten die je dan met je begeleider kan bespreken.

Lever je onderzoeksvoorstel uiterlijk op **vrijdag 29 augustus voor 17:00** in op de desbetreffende PWS Classroom.

De NG/NT leerlingen worden na goedkeuring gekoppeld aan een begeleider en kunnen dan verder met het plan van aanpak.

De CM/EM leerlingen zijn al gekoppeld aan een begeleider

3 | Het plan van aanpak (beoordelingsmoment 1)

Je plan van aanpak is de blauwdruk van je profielwerkstuk. Het wordt een gedetailleerde routekaart voor het uitvoeren van je onderzoek. Het helpt je om je onderzoek gestructureerd en doelgericht uit te voeren. Het plan van aanpak maak je in de vorm van een verslag. Bespreek van tevoren met je begeleider of je het PVA in Google docs moet maken of dat je ook in vormgeving apps zoals Canva mag werken. Afhankelijk van het gekozen vak en het onderwerp mag dit mogelijk wel, maar misschien ook niet.

In je plan van aanpak zitten de volgende componenten:

1. Een titelblad

- De titel van je werkstuk
- Een relevante afbeelding
- Jullie namen, de klas waarin je zit, je docent

2. Inhoudsopgave

3. Inleiding met een uitleg waarom jullie dit onderwerp hebben gekozen?

- Je inleiding bestaat uit minimaal 3 alinea's (begin, midden, eind)
- Introduceer het onderwerp (je legt uit waar jullie onderzoek overgaat)
- En leg uit waarom je dit onderzoek gaat doen en waarom jullie hierover nieuwsgierig zijn. Dit gebruik je later als basis voor je voorwoord.

4. Onderzoeksvragen, onderverdeeld in de hoofdvraag en deelvragen. (en hypothese)

- Leg uit wat je precies wilt onderzoeken of maken door je hoofd- en deelvragen te formuleren. Let erop dat deze vragen niet gesloten mogen zijn.. Kijk op profielwerkstuk.nl om te zien hoe je goede vragen opstelt. Neem ook eventuele **hypotheses** die jullie vooraf hebben over jullie onderzoek vast.
- **Let op:** hypothesen worden niet bij alle soorten onderzoek gebruikt, bespreek van tevoren met je begeleider.

5. Theoretische achtergrond

- De theoretische achtergrond vormt de basis van je onderzoek, deze informatie kun je later gebruiken voor het **theoretische kader** in je daadwerkelijke onderzoek.
- Voor de theoretische achtergrond onderzoek je de achtergrond van jullie gekozen onderwerp, aan de hand van literatuuronderzoek. Welke theorieën en kennis zijn er al over dit onderwerp en is deze informatie relevant voor jullie onderwerp of product? Indien je bijvoorbeeld een profielwerkstuk schrijft over geschiedenis of cultuur, moet een brede cultuurhistorische context onderdeel uitmaken van je theoretische achtergrond.
- Als je een (technisch/creatief) product wil gaan maken dan doe je een voorbereidend onderzoek over het product wat je gaat ontwerpen en maken. Analyseer en beschrijf het product dat je gaat maken. Voor wie maak je dit product en waarom? Waar verwacht je tegenaan te lopen en hoe ben je van plan dat te oplossen? Voor meer informatie hierover zie o.a. [Profielwerkstuk.nl](https://profielwerkstuk.nl): de ontwerpcyclus.

6. Methodebeschrijving, hoe gaan jullie het onderzoek uitvoeren?

- Geef aan hoe je het praktijkonderzoek of (technisch/creatief) product gaat uitvoeren. In je methodebeschrijving neem je op wat je allemaal nodig zult hebben, welke materiaal- of onderzoekskeuzes je maakt en waarom.
- Indien jullie een experiment gaan uitvoeren, hoe gaan jullie dat doen, en wat is daarvoor nog meer nodig? Indien er een enquête of interview wordt afgenomen, wie ga je benaderen en hoe gaan jullie die gegevens verzamelen? Als je geld nodig hebt voor je PWS, vergeet dan niet een [subsidieaanvraag](https://profielwerkstuk.nl) te doen!

- 7. Programma van eisen** voor het praktijkonderzoek of (technisch/creatief) product
- Je maakt ook een programma van eisen waarin je vastlegt waar je praktijkonderzoek of (technisch/creatief) product aan moet voldoen.
 - Denk hierbij aan welke eisen je product moet voldoen om compleet te zijn of waar je praktisch onderzoek aan moet voldoen om een goed onderzoek te zijn. Hoeveel mensen gaan jullie spreken en vanaf wanneer is het resultaat betrouwbaar? Hoe vaak moet je een experiment uitvoeren?
 - Als jullie iets gaan maken, hoe ga je dat proces vormgeven als groep en wat heb je daarvoor nog meer nodig en waar moet je product aan voldoen?
- 8. Taakverdeling en tijdspad**
- Leg vast wie wat gaat doen en wanneer wat moet af zijn. Hou rekening met het tijdspad!
- 9. Extern contact**
- Leg vast welke deskundige/expert jullie gaan spreken over jullie pws en wat jullie met hen gaan bespreken. Indien dit al duidelijk was met je onderzoeksvoorstel, mag je die informatie kopiëren.
- 10. Presentatievorm:** hoe wil je het werk gaan presenteren? Wordt het een klassikale presentatie of iets anders?
- Leg vast hoe je het eindwerk gaat presenteren. Wordt het een geschreven verslag van een praktisch onderzoek, of een combinatie van een product en een geschreven verslag.
 - Leg ook vast wat de vorm wordt van de presentatie op de PWS-presentatieavond. Wordt het een powerpoint-presentatie of een documentaire of een lied? En wat moet je allemaal daarvoor doen?

APA bronvermelding (meer info? zie [Scribbr](#))

Bronvermelding in tekst

- Bron auteur bekend:
(Achternaam auteur, jaartal publicatie).
- Bron auteur onbekend:
(Titel, jaartal publicatie,).

Alfabetische literatuurlijst:

- Boek/ artikel:
Auteur (jaartal publicatie) Titel. Plaats van uitgave: uitgever.
- Internet bron auteur bekend:
Auteur (jaartal publicatie) Titel. Datum van raadpleging + internetlink
- Internet bron auteur onbekend:
Titel. Datum van raadpleging + internetlink

11. Bronvermelding

- Zorg ervoor dat indien je citeert of parafraseert uit een bron, je een correcte bronvermelding in de tekst plaatst. Dit moet gebeuren aan de hand van APA/ IEEE regels. Voor uitleg, zie het hoofdstuk over [Bronvermelding](#) of [Scribbr.nl](#)
- Aan het einde van je PvA neem je een bronnenlijst op, volgens de APA / IEEE regels.

Lever je plan van aanpak uiterlijk op **vrijdag 12 september voor 17:00** in op de desbetreffende PWS Classroom.

Deel dan ook de drive-map met je bronnen- en materialenmap en voortgangsformulieren met je begeleider.

Een NO-GO voor je PvA?

Er zijn een aantal onderdelen die zo belangrijk zijn dat ze niet onvoldoende mogen zijn, als dit toch zo is krijg je een **NO-GO**. Je moet dat onderdeel opnieuw doen. Bij een **NO-GO** voor je plan van aanpak krijg je **één week** de tijd om je werk te verbeteren en opnieuw in te leveren.

4 | De conceptversie (beoordelingsmoment 2)

Zodra je plan van aanpak is goedgekeurd kan je beginnen aan het daadwerkelijke onderzoek. In november lever je de conceptversie in van je PWS.

In de conceptversie is je theoretische onderzoek zover af dat je al een conclusie kan opstellen. Dit betekent dus dat je al je deelvragen hebt onderzocht en beantwoord.

Je praktijkonderzoek of je technisch/ creatief product hoeft nog niet helemaal af te zijn al moet je wel zijn begonnen.

Begin deze fase van je onderzoek door het zoeken van bronnen die je kunnen helpen om je onderzoeksvraag te beantwoorden. Dit kan van alles zijn. Dubbel Check altijd de gevonden informatie! Zorg dat je altijd verschillende bronnen over een deelonderwerp hebt geraadpleegd. Wikipedia en vergelijkbare websites tellen niet als bron! (dit zijn namelijk open source websites). Net als tripadvisor, facebook en vergelijkbare websites geen geldige bronnen zijn

Zodra je de verschillende bronnen hebt bestudeerd ga je bekijken wat je gevonden hebt en kan je met deze gegevens al antwoord geven op de onderzoeksvragen (Hoofdvraag en deelvragen).

Bespreek met je begeleider hoe je de resultaten noteert. Dit kan per deelvraag maar bijvoorbeeld ook chronologisch of thematisch.

Tip: Lever een kopie in van je conceptversie, dan kun je er daarna in doorwerken voor je eindversie en hoef je niet te wachten op teruggeven vanuit Google Classroom.

Je concept versie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Titelblad:

- De titel van je werkstuk
- Een relevante afbeelding (bijvoorbeeld een foto van jullie op locatie),
- Jullie namen, de klas waarin je zit, je docent

2. Inhoudsopgave (op een aparte pagina)

3. Inleiding (op een aparte pagina)

- Je inleiding bestaat uit minimaal 3 alinea's (begin, midden, eind)
- Je introduceert het onderwerp (je legt uit waar jullie onderzoek overgaat)
- Je ligt de onderzoeksvragen toe

4. Het theoretische kader van je onderzoek

- Welke theorieën en kennis zijn er al over dit onderwerp en is deze informatie relevant?
- Indien je bijvoorbeeld een profielwerkstuk schrijft over geschiedenis of cultuur, moet een brede cultuurhistorische context onderdeel uitmaken van je theoretische kader.
- Als je een (technisch/creatief) product maakt, dan analyseer en beschrijf het product. Voor wie maak je dit product en waarom?

5. De methodiek van je praktische onderzoek of product

- Geef aan hoe je het praktijkonderzoek of (technisch/creatief) product gaat uitvoeren. In je methodebeschrijving neem je op wat je allemaal nodig zult hebben, welke materiaal- of onderzoekskeuzes je maakt en waarom.

6. **Resultaten** (inclusief de praktijkcomponent en het interview met een expert)
- Het theoretische deel van je onderzoek moet nu af zijn, het praktijk onderzoek of (technisch/creatief) product hoeft nog niet af te zijn!
 - Bespreek met je begeleider hoe je de resultaten noteert. Dit kan per deelvraag maar bijvoorbeeld ook chronologisch of thematisch.
 - Zorg dat je elk hoofdstuk begint met een inleiding waarin je uitlegt wat je precies hebt onderzocht.
 - Daarna komt het middenstuk waarin je uiteenzet welke informatie je hebt gevonden. Je onderbouwt je resultaten met informatie uit meerdere bronnen
 - Als je elke deelvraag in een eigen hoofdstuk behandelt, dan sluit je die hoofdstukken af met een conclusie waarin je de deelvraag beantwoordt. (Let op: De conclusie mag geen nieuwe informatie bevatten)
7. **Voorlopige conclusie** van het onderzoek
- De conclusie mag geen nieuwe informatie bevatten
 - Herhaal in je inleiding de hoofdvraag
 - Bespreek de antwoorden op de deelvragen
 - Geef antwoord op je hoofdvraag
 - Is er ruimte voor verder onderzoek in de toekomst? Als er grote hiaten zitten in het onderzoek bespreek je dat ook.
8. De **bronvermelding** van dat wat je tot dusver af hebt.
- Vermeld alle gebruikte bronnen in je literatuurlijst
 - Zet ze op alfabetische volgorde op achternaam van de auteur (weet je de achternaam niet? dan op titel)
 - Gebruik de APA / IEEE regels.
 - Lever daarnaast je bronnen en materialenmap in. (Hierin staan ook je niet gebruikte bronnen.

Lever de conceptversie uiterlijk op **vrijdag 14 november voor 17:00** in op de desbetreffende PWS Classroom.

Deel dan ook de drive-map met je bronnen- en materialenmap en voortgangsformulieren met je begeleider.

NO-GO voor de conceptversie

Bij een **NO-GO** voor je conceptversie, moeten de onderdelen waar een no-go voor is gegeven worden verbeterd. Je krijgt hier 1-2 weken de tijd voor. Heb je op **vrijdag 19 december** nog steeds geen GO, dan blijf je op school totdat het werk is hersteld.

5 | Het eindwerk (beoordelingsmoment 3)

Als je het onderzoek, inclusief de praktijkcomponent en het interview met een deskundige, hebt afgerond, dan begin je met het schrijven van je daadwerkelijke onderzoeksverslag. Dit is de complete versie van je onderzoek. Alles wat je gedaan hebt, willen we hierin terug lezen. De basis van je verslag is je concept versie maar dit vul je aan zodat het helemaal compleet is.

Zorg voor een duidelijke weergave van de hoofdstukken, paragrafen en eventueel subparagrafen. Het PWS moet in goed Nederlands, of een andere van tevoren afgesproken doeltaal, geschreven zijn. Zorg voor een duidelijk leesbare tekst.

Je levert het onderzoeksverslag als één document in op de Google Classroom in, met daarbij alle benodigde bijlagen, zoals je alfabetische literatuurlijst, het beeldmateriaal van het ontwerpproces, de scripts en audio/beeldopnames van afgenomen interviews, eventuele schetsen of proefversies van ontwerpen, de gebruikte vragenlijsten van enquêtes, etc.

Zorg er voor dat het één geheel wordt en het er netjes uitziet. Kijk goed naar het [beoordelingsformulier](#) om te zien waar je op gescoord wordt en wat er allemaal in moet zitten. Zorg er ook voor dat je bij je onderzoeksverslag ook een [plagiaatverklaring](#) inlevert, ondertekend door alle leden van het groepje. Je begeleiders kunnen ook vragen om een papieren versie van je PWS, spreek met hen af wanneer je deze moet inleveren.

Het onderzoeksverslag bestaat uit de volgende onderdelen. (Sommige vakgebieden werken met een net iets andere indeling, stem dit goed af met je begeleider.)

1. Titelblad:

- De titel van je werkstuk
- Een relevante afbeelding (bijvoorbeeld een foto van jullie op locatie),
- Jullie namen, de klas waarin je zit, je docent EN je tweede begeleider.

2. Inhoudsopgave (op een aparte pagina)

3. Inleiding (op een aparte pagina)

- Je inleiding bestaat uit minimaal 3 alinea's (begin, midden, eind)
- Je introduceert het onderwerp (je legt uit waar jullie onderzoek overgaat)
- Je ligt de onderzoeksvragen toe

4. Het theoretische kader van je onderzoek

- Welke theorieën en kennis zijn er al over dit onderwerp en is deze informatie relevant?
- Indien je bijvoorbeeld een profielwerkstuk schrijft over geschiedenis of cultuur, moet een brede cultuurhistorische context onderdeel uitmaken van je theoretische kader.
- Als je een (technisch/creatief) product maakt, dan analyseer en beschrijf het product. Voor wie maak je dit product en waarom?

5. De methodiek van je praktische onderzoek of product

- Geef aan hoe je het praktijkonderzoek of (technisch/creatief) product gaat uitvoeren. In je methodebeschrijving neem je op wat je allemaal nodig zult hebben, welke materiaal- of onderzoekskeuzes je maakt en waarom.

6. **Resultaten** (inclusief de praktijkcomponent en het interview met een expert)
- Bespreek met je begeleider hoe je de resultaten noteert. Dit kan per deelvraag maar bijvoorbeeld ook chronologisch of thematisch.
 - Zorg dat je elk hoofdstuk begint met een inleiding waarin je uitlegt wat je precies hebt onderzocht.
 - Daarna komt het middenstuk waarin je uiteenzet welke informatie je hebt gevonden. Je onderbouwt je resultaten met informatie uit meerdere bronnen
 - Verwerk ook het proces en de uitkomst van de **praktijkcomponent** (het praktijkonderzoek of (technisch/creatief) product). Geef de resultaten weer in tekst of beeldmateriaal zoals grafieken, of tabellen, en leg ze uit.
 - Verwerk ook het **interview** met een deskundige.
 - Als je elke deelvraag in een eigen hoofdstuk behandelt, dan sluit je die hoofdstukken af met een conclusie waarin je de deelvraag beantwoordt. (Let op: De conclusie mag geen nieuwe informatie bevatten)
7. **Discussie** (inclusief programma van eisen)
- In je discussie valueer je de onderzoeksresultaten en bespreek je de beperkingen en implicaties van die resultaten op basis van je onderzoek en theoretische achtergrond.
 - Waarom is dit het resultaat, hoe komt dat, wat betekent dit voor het vakgebied of je ontwerpdoel? Heb je gevonden wat je dacht te vinden of niet? Hoe komt dat?
 - In je discussie verwijst je ook terug naar je **programma van eisen** uit je plan van aanpak. Voldoen je resultaten of je product aan wat je van tevoren hebt bepaald of niet? En zo niet, hoe komt dat?

8. **Conclusie** van het onderzoek
- **Let op:** Je conclusie mag geen nieuwe informatie bevatten
 - Herhaal in je inleiding de hoofdvraag
 - Bespreek de antwoorden op de deelvragen (inclusief de praktijkcomponent en het interview met een expert)
 - Geef antwoord op je hoofdvraag
 - Is er ruimte voor verder onderzoek in de toekomst? Als er grote hiaten zitten in het onderzoek bespreek je dat ook.
9. **Bijlage 1: Alfabetische literatuurlijst**
- Vermeld alle gebruikte bronnen in je literatuurlijst
 - Zet ze op alfabetische volgorde op achternaam van de auteur (weet je de achternaam niet? dan op titel)
NIET PER DEELVRAAG!
 - Gebruik de APA / IEEE regels.
 - Lever daarnaast je bronnen en materialenmap in. (Hierin staan ook je niet gebruikte bronnen.)

APA bronvermelding (meer info? zie [Scribbr](#))

Bronvermelding in tekst

- *Bron auteur bekend:*
(Achternaam auteur, jaartal publicatie).
- *Bron auteur onbekend:*
(Titel, jaartal publicatie).

Alfabetische literatuurlijst:

- *Boek/ artikel:*
Auteur (jaartal publicatie) Titel. Plaats van uitgave: uitgever.
- *Internet bron auteur bekend:*
Auteur (jaartal publicatie) Titel. Datum van raadpleging + internetlink
- *Internet bron auteur onbekend:*
Titel. Datum van raadpleging + internetlink

10. Overige bijlagen (bijlage 2, 3, 4 etc.)

- Beeldmateriaal van je fysieke bronnen of ontwerpcycli.
- De volledige meetresultaten van de uitgevoerde experimenten, eventueel via een natuurwetenschappelijk verslag
- In geval van een afgenomen enquête of interviews: de gestelde vragen en een uitgebreid overzicht van de gegeven antwoorden/ opnames van de interviews.
- In geval van een product: programma van eisen, feedback op de tussenfases en verantwoording van je eindproduct (ontwerpcycli)
- Verslag van het contact met een externe/deskundige.
- Alle andere bijlagen die je zelf hebt gemaakt, zoals interviews, enquêtes, fotoreportages etc. voeg je als bijlage toe aan het einde van het document.
- Vergeet niet om deze bijlagen in de inhoudsopgave te vermelden.

Lever je plan onderzoeksverslag uiterlijk op **vrijdag 23 januari voor 17:00** in op de desbetreffende PWS Classroom.

Deel dan ook de drive-map met je bronnen- en materialenmap en voortgangsformulieren met je begeleider.

Een verplicht onderdeel toch onvoldoende?

Een aantal onderdelen van je werkstuk moeten minimaal voldoende zijn. Als dat niet zo is dan moet je het verbeteren totdat het wel voldoende is. Je krijgt **één week** de tijd om je onderzoeksverslag te herstellen, is het dan nog niet voldoende dan blijf je op school totdat het voldoende is.

6 | De presentatie (beoordelingsmoment 4)

Als een na laatste stap presenteert je het onderzoek. Tijdens de PWS-presentatieavond presenteert je in 15 minuten je onderzoek aan een publiek van docenten, familie en mede-leerlingen uit havo 5 en havo 4. In die tijd leg je beknopt uit wat jullie hebben onderzocht en/of gemaakt, hoe het proces verliep en wat het resultaat is geworden. Na je presentatie is er nog 5 minuten tijd voor vragen uit het publiek.

Zorg dat je in je presentatie **visueel** maakt wat je gedaan hebt. Bijvoorbeeld door het gebruik van grafieken en tabellen, een impressiefilmpje, fotocollage, opgenomen fragmenten van een interview etc. Overleg van tevoren goed met je begeleider welke mogelijkheden er allemaal zijn om een originele presentatie te maken.

Onderdelen van je presentatie:

1. **Inleiding:** Introduceer het onderwerp, de onderzoeksvraag en de relevantie van je onderzoek.
2. **Doelstelling en onderzoeksvraag:** Leg uit wat je wilde bereiken met je onderzoek en welke vraag je hebt geprobeerd te beantwoorden.
3. **Literatuuroverzicht:** Geef een kort overzicht van de belangrijkste theorieën en eerdere onderzoeken die relevant zijn voor jouw onderzoek.
4. **Methode en resultaten:**
 - Beschrijf hoe je je onderzoek hebt uitgevoerd, inclusief de gebruikte technieken en materialen.
 - Wat heb je allemaal gedaan?
 - Wie heb je allemaal gesproken?
 - Waar ben je geweest?
 - Wat zijn de belangrijkste bevindingen van je onderzoek?
5. **Discussie en conclusie:**
 - Interpreteer de resultaten, bespreek de implicaties en vergelijk ze met eerdere onderzoeken.
 - Vat de belangrijkste bevindingen samen en geef aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.
6. **Originele afsluiting:** Hoe zorg je er voor dat mensen jouw presentatie onthouden?
7. **Ruimte voor vragen** (minimaal 5 minuten)

7 | Mondelinge assessments (beoordelingsmoment 5)

Dinsdag 3 maart worden de mondelinge assessments afgenomen. Tijdens een gesprek van zo'n 20 minuten met je begeleider en de tweede corrector bespreek je jouw onderzoek van proces tot product.

Tijdens deze assessments wordt van jullie verwacht dat jullie de keuzes die gemaakt zijn in het PWS-proces kunnen uitleggen en toelichten. Het is belangrijk dat jullie deskundig zijn over het onderwerp en in staat zijn om inhoudelijke vragen te beantwoorden. We kijken dan naar de volgende punten:

- Er wordt gekeken naar de aanleiding van het onderzoek, het theoretisch kader en de praktijkcomponent. Je legt de relevantie van het onderzoek toe en verantwoordt de gebruikte bronnen.
- Vervolgens bespreken we de opzet en uitvoering van het onderzoek. Hierbij is het belangrijk om de relatie met de hoofdvraag uit te leggen, de gemaakte keuzes te verduidelijken en een toelichting te geven rondom de validiteit en betrouwbaarheid van de opzet van je onderzoek.
- Daarna bespreken we jouw verwerking van de resultaten. Je legt de gebruikte bronnen toe en verantwoordt je verwerking van die data in functionele diagrammen, tabellen, maquettes, prototypes etc.
- Tot slot bespreken we je conclusie en kijken we waar eventueel nog ruimte is voor vervolgonderzoek. We kijken of jullie de hiaten in jullie onderzoek kunnen identificeren en suggesties kunnen doen voor vervolgonderzoek.

Zorg er daarom voor dat je goed voorbereid bent. Lees je PWS nog een paar keer door en bespreek samen waarom jullie bepaalde keuzes hebben gemaakt in je onderzoek of product. Op deze manier kun je met vertrouwen en kennis de vragen van je begeleiders beantwoorden.

8 | Over de beoordeling

Voor je profielwerkstuk kan je maximaal 100 punten halen verdeeld over 5 onderdelen:

1. Plan van aanpak (20 pnt)
2. Concept (10 pnt)
3. Onderzoeksverslag (40 pnt)
4. Presentatie (10 pnt)
5. Mondelinge assessment (20 pnt)

Berekenen eindcijfer:

Behaalde punten / 10 = cijfer (afronden op heel cijfer)

Je cijfer voor je pws is **GEEN** groeps cijfer, je wordt als individu beoordeeld. Problemen in samenwerking of een scheve verdeling van inzet kan ertoe leiden dat leden uit het groepje andere cijfers krijgen voor het afgeleverde PWS. Zorg er daarom voor dat je altijd je logboeken goed invult en regelmatig overleg hebt met je begeleider.

Het cijfer voor je PWS telt samen met het cijfer voor CKV en maatschappijleer voor je combinatiecijfer op je eindlijst. Als je afgerond een zeven hebt als combinatiecijfer dan heb je meteen **een compensatiepunt** op je eindlijst verdiend. Wanneer je voor je profielwerkstuk een eindcijfer krijgt dat lager is dan een 4, mag je **niet deelnemen aan het eindexamen**. Je zult dan je PWS moeten herstellen totdat het minimaal een 4 waard is.

Heb je een No Go gekregen?

Er zijn een aantal onderdelen die zo belangrijk zijn dat ze niet onvoldoende mogen zijn, als dit toch zo is krijg je een **no-go**. Je moet dat onderdeel opnieuw doen. Het kan zijn dat dit gaat over de inhoudelijke kwaliteit van je werk, de correctheid van de bronnen of hoe je de bronnen hebt verwerkt, of over de taalverzorging van je PWS.

Als je een NO-GO hebt gekregen moeten de onderdelen **binnen 1 week** (tenzij anders vermeld) zijn hersteld en opnieuw zijn ingeleverd

Het correct opslaan, delen en inleveren van je werk

Het is belangrijk voor je begeleider om te zien hoe het gaat met je profielwerkstuk. Om deze reden maak je als groepje een **gedeelde map** aan op google drive. Daarin staat het volgende:

- Alle bestanden waarin jullie werken (denk aan de uitwerking van je deelvragen en ontwerp cycli etc.)
- Jullie bronnen- en materialen map (hierin staan alle gevonden bronnen, bruikbaar of niet)
- Alle overige bestanden die jullie voor het PWS gebruiken (onderzoeksvoorstel, subsidieaanvraag, enquêtes etc.)

In de PWS classroom lever je de **officiële bestanden** in, zoals de definitieve versie van je plan van aanpak, je conceptversie en je onderzoeksverslag. Stuur na het inleveren van de bestanden een mailtje naar je begeleider dat je alles hebt ingeleverd.

Vergeet niet dat je elke paar weken opnieuw je voortgangsformulieren moet invullen en moet reflecteren op wat je hebt gedaan. Tevens moet je ook steeds je bronnen- en materialenmap bijwerken.

Bijlage 1: Beoordelingsformulier

Berekenen eindcijfer: Behaalde punten / 10 = cijfer (afroonden op heel cijfer)

Beoordelingsmoment 1: Plan van Aanpak en opzet (20 pnt)

Inhoud	N	Z	O	V	G	U
Theoretisch: - Relevante hoofdvraag met onderbouwde hypothese - Opzet theoretisch kader	NO-GO			3	4	5
Verwerking feedback indien no-go:				→ 2	3	4
Opmerkingen:						
Praktisch/Product: - Beschrijving methodiek praktisch onderzoek / experiment / ontwerp / programma van eisen / ontwerpcyclus - Haalbaarheid onderzoek of product - Taakverdeling en tijdsplanning: haalbaar en volledig	NO-GO			3	4	5
Verwerking feedback indien no-go:				→ 2	3	4
Opmerkingen:						
Bronnen: - Bronnen- en materialenmap: volledigheid / bruikbaarheid / betrouwbaarheid / overwegend primaire bronnen - Contact deskundigen/externen	NO-GO			3	4	5
Verwerking feedback indien no-go:				→ 2	3	4
Opmerkingen:						
Proces	N	Z	O	V	G	U
Voortgang en samenwerking: - Behalen planning - Volledige voortgangsformulieren met een overzicht van de ondernomen acties, kritische onderbouwing op de gemaakte keuzes, terugblik en vervolgstappen - Samenwerking en nakomen van afspraken - Contact gehouden met begeleiders	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						

Verklaring symbolen:

N: niet aanwezig / niet gezien | **Z:** zeer zwak | **O:** onvoldoende | **V:** voldoende | **G:** goed | **U:** uitmuntend

Indien no-go:

Mocht voor één of meer van deze onderdelen onverhoopt geen voldoende zijn behaald, moet dit, aan de hand van de gegeven feedback, **binnen één week**, verbeterd worden tot minimaal een voldoende om door te kunnen gaan met het profielwerkstuk. Na een no-go kan niet meer het maximale aantal punten op dat onderdeel worden behaald.

Beoordelingsmoment 2: Conceptversie (10 pnt)

Inhoud	N	Z	O	V	G	U
Theoretisch kader: - Vakinhoudelijk op havo niveau en volledig - Gebaseerd op betrouwbare verzamelde bronnen - Bronvermelding en bronnenlijst volgens APA / IEEE regels - Lay-out, grammatica, spelling, stijl en verwerking beeldmateriaal	NO-GO			GO		
Opmerkingen:						
Praktisch onderzoek of product: - Volledige beschrijving onderzoek / product - Verwerking resultaten onderzoek / ontwerp product - Valide conclusies op grond van resultaten onderzoek / ontwerp product - Praktisch deel op havo niveau	NO-GO			GO		
Opmerkingen:						
Proces	N	Z	O	V	G	U
Voortgang en samenwerking: - Behalen planning theoretisch kader - Volledige voortgangsformulieren met een overzicht van de ondernomen acties, kritische onderbouwing op de gemaakte keuzes, terugblik en vervolgstappen - Samenwerking en nakomen van afspraken - Contact gehouden met begeleiders	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Voortgang praktisch onderzoek of ontwerpcyclus - Onderzoekscyclus / ontwerpcyclus grotendeels doorlopen en getoetst aan programma van eisen - Verzamelde resultaten in bronnen- en materialenmap - Contact deskundigen/externen in bronnen- en materialenmap	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						

Verklaring symbolen:

N: niet aanwezig / niet gezien | **Z:** zeer zwak | **O:** onvoldoende | **V:** voldoende | **G:** goed | **U:** uitmuntend

Indien no-go:

Mocht voor één of meer van deze onderdelen onverhoopt geen voldoende zijn behaald, moet dit, aan de hand van de gegeven feedback, **binnen één week**, verbeterd worden tot minimaal een voldoende om door te kunnen gaan met het profielwerkstuk. Na een no-go kan niet meer het maximale aantal punten op dat onderdeel worden behaald.

LET OP: Heb je op **vrijdag 19 december** nog steeds geen GO, dan blijf je op school totdat het werk is hersteld.

Beoordelingsmoment 3: Onderzoeksverslag (40 pnt)

Inhoud	N	Z	O	V	G	U
Inleiding en samenvatting: - Toelichting op onderwerp - Onderzoeksvraag / ontwerpvraag / probleemstelling - Indien van toepassing: hypothese / duidelijke voorspelling - Beknopte maar volledige samenvatting van profielwerkstuk	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Theoretisch kader: - Samenhang met hoofdvraag / product - Samenhang met praktisch onderzoek / product - Samenhang van de hoofdstukken onderling - Volledig en vakinhoudelijk op havo niveau	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Methodiek praktisch onderzoek / product: - Beschrijving onderzoek / ontwerp proces - Beschrijving ontwerpcyclus - Argumentatie gemaakte keuzes - Argumentatie verloop proces volgens programma van eisen	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Resultaten en analyse praktisch onderzoek / product: - Volledig en vakinhoudelijk op havo niveau - Resultaten verwerkt tot functionele tabellen / grafieken / diagrammen / beeldend materiaal / ontwerpen - Verslaglegging ontwerpcycli / check op programma van eisen - Reflectie op eigen onderzoeksresultaten / product	moet minimaal voldoen- de zijn			3	4	5
Opmerkingen						
Conclusie en discussie onderzoek / ontwerp: - Door theorie en onderzoek onderbouwd antwoord op ontwerp-, onderzoeks- en/of hoofdvraag op havo niveau - Samenhang resultaten, analyse en conclusie van onderzoek/ontwerp - Reflectie op hypothese en/of programma van eisen - Identificatie van verbeterpunten voor onderzoek of ontwerp - Voorstel voor vervolgonderzoek of ontwerp	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Bronnen en bijlagen: - Bronvermelding in tekst / bij gebruikt beeldmateriaal volgens APA of IEEE regels - Bronnenlijst / literatuurlijst met uitsluitend bronnen waarnaar in tekst wordt verwezen, volgens APA of IEEE regels - Ruwe data / ontwerpen / (meet)gegevens praktisch deel in bijlagen	moet minimaal voldoen- de zijn			3	4	5
Opmerkingen:						

Vorm	N	Z	O	V	G	U
Vormgeving en taalgebruik - Opbouw (Titelblad, inhoudsopgave etc.) - Layout/ vormgeving inclusief verzorging grafisch materiaal: beeldmateriaal, grafieken, tabellen, schetsen, ontwerpen - Taalgebruik - Correcte grammatica, spelling en stijl	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen						
Proces	N	Z	O	V	G	U
Voortgang en samenwerking: - Behalen planning onderzoeksverslag - Behalen planning praktijkcomponent - Behalen planning interview met expert - Volledige voortgangsformulieren met een overzicht van de ondernomen acties, kritische onderbouwing op de gemaakte keuzes, terugblik en vervolgstappen - Samenwerking en nakomen van afspraken - Contact gehouden met begeleiders	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						

Verklaring symbolen:

N: niet aanwezig / niet gezien | **Z:** zeer zwak | **O:** onvoldoende | **V:** voldoende | **G:** goed | **U:** uitmuntend

Verplichte onderdelen niet minimaal met een voldoende afgesloten? :

Mocht voor één of meer van deze onderdelen onverhoopt geen voldoende zijn behaald, moet dit, aan de hand van de gegeven feedback, binnen één week, verbeterd worden tot minimaal een voldoende om door te kunnen gaan met het profielwerkstuk.

Beoordelingsmoment 4: Profielwerkstuk presentatie (10 pnt)

Opbouw en samenhang presentatie	N	Z	O	V	G	U
- Opbouw presentatie - Samenhang gepresenteerde informatie met het uitgevoerde onderzoek - Weergave van het uitgevoerd onderzoek / gemaakt product - Vormgeving presentatie	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Presentatievaardigheden	N	Z	O	V	G	U
- Contact met publiek en houding - Duidelijkheid spraak en taalgebruik - Taakverdeling binnen presentatie - Beantwoording vragen	moet minimaal voldoende zijn			3	4	5
Opmerkingen:						

Verklaring symbolen:

N: niet aanwezig / niet gezien | **Z:** zeer zwak | **O:** onvoldoende | **V:** voldoende | **G:** goed | **U:** uitmuntend

Beoordelingsmoment 5: Assessment (20 pnt)

LET OP: Bij het assessment is het van belang dat je jouw gemaakte keuzes kritisch kunt beargumenteren en de onderzoekslijn duidelijk kunt maken. De beoordeling is individueel, dat betekent dat iedereen deskundig moet zijn over het onderwerp. Daarbij moeten de stukken authentiek zijn.

Inhoud	N	Z	O	V	G	U
Aanleiding onderzoek / ontwerp en theoretisch kader - Uitleg relevantie onderzoek / ontwerp - Uitleg theoretische achtergrond - Verantwoording gebruikte bronnen	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Opzet en uitvoering onderzoek / ontwerp - Uitleg relatie met hoofdvraag - Uitleg gemaakte keuzes - Validiteit en betrouwbaarheid opzet onderzoek / ontwerp	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Verkrijging en verwerking resultaten / ontwerpcycli - Uitleg wijze van verkrijging resultaten - Verantwoording omzetten resultaten onderzoek / resultaat ontwerp in functionele diagrammen / tabellen / maquette / ontwerpoplossingen	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						
Conclusie en discussie - Passende en afgebakende conclusie op grond van resultaten (validiteit) - Theoretische terugkoppeling bij discussie - Kritische evaluatie	0	1	2	3	4	5
Opmerkingen:						

Verklaring symbolen:

N: niet aanwezig / niet gezien | **Z:** zeer zwak | **O:** onvoldoende | **V:** voldoende | **G:** goed | **U:** uitmuntend

Bijlage 2: Plagiaatverklaring

Plagiaatverklaring DS. Pierson College bij het inleveren van werkstukken en andere opdrachten

Van fraude is sprake als je werk dat niet door jou is gemaakt is voordoet als werk van jouw hand. Denk dan aan er in gegevens of tekstgedeelten van anderen zijn overgenomen zonder bronvermelding of je werkstuk laten maken door generatieve AI.

Onder fraude valt onder meer:

1. Het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals digitale encyclopedieën of andere websites, zonder aanhalingstekens en vermelding van de bron. Daarbij is het niet toegestaan meer dan enkele regels rechtstreeks over te nemen.
2. Het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens en vermelding van de bron. Daarbij is het niet toegestaan meer dan enkele regels rechtstreeks over te nemen;
3. Het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en vermelding van de bron. Daarbij is het niet toegestaan meer dan enkele regels rechtstreeks over te nemen;
4. Het aanhalen van bovengenoemde teksten zonder verwijzing. Een geciteerd gedeelte mag nooit bestaan uit het alleen maar vervangen van enkele woorden door synoniemen;
5. Het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
6. Het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat; ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd,
7. Aansluitend aan punt 6: wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;
8. Het indienen van delen van werk dat – al dan niet tegen betaling - door iemand anders is geschreven en/of is verworven van een commerciële, of andere instelling (zoals een internetsite met uittreksels of werkstukken of via Artificial Intelligence zoals ChatGPT);
9. Delen van het (school)examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;

Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig onderdeel van het schoolexamen of het centraal examen aan enige onregelmatigheid of fraude schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de corrector maatregelen nemen (**zie PTA-reglement!**). Een kandidaat die fraudeert, wordt daarvan direct na constatering in kennis gesteld door de docent. De docent meldt de fraude schriftelijk aan de corrector die kan besluiten maatregelen te nemen. Ik heb de bovenstaande definitie van het verschijnsel “fraude” zorgvuldig gelezen, en verklaar hierbij dat ik mij in het aangehechte werkstuk/opdracht niet schuldig heb gemaakt aan fraude.

Naam:

Plaats:

Klas:

Datum:

Bijlage 3: subsidieaanvraag procedure

Er is per jaar een beperkt budget beschikbaar om leerlingen tegemoet te komen bij kosten die gemaakt worden bij het maken van het profielwerkstuk (PWS).

Het bedrag dat vergoed wordt is afhankelijk van het aantal aanvragen en het te besteden budget.

Binnen 2 weken, na de sluitingsdatum van de aanvragen, hoor je of de subsidie is toegekend. Er is jaarlijks maar een bepaald budget te vergeven en niet alle verzoeken kunnen gehonoreerd worden. De subsidie kan ook gedeeltelijk toegekend worden.

Het moet een uniek onderzoek of experiment zijn waar je kosten voor maakt. Het moet ook echt noodzakelijk zijn. In de toekenning van de subsidie wordt hier naar gekeken. Reiskosten worden niet vergoed. Bij je aanvraag per mail moet je het formulier van [format subsidieaanvraag](#) volledig ingevuld inleveren als pdf en meneer Van der Doelen wil deze ook graag op papier hebben, dus graag een geprinte versie van het format inleveren bij hem op kantoor, verdieping E LUX, voor **3 oktober 2025, 17.00 uur**.

Als je gebruik moet maken van de subsidie voor aankopen voor je pws, dan graag de originele aankoopbonnen of bewijzen, met het rekeningnummer met de naam van de rekeninghouder waar het geld naar moet worden overgemaakt, inleveren bij dhr. E. van der Doelen, afdelingsleider H45. Zonder bon en rekeningnummer kunnen we niet vergoeden.

Format subsidieaanvraag

Naam van het PWS	
Begeleider PWS	
Namen van de leerlingen	1 2 3
Totaalbedrag	€
Motivatie: Beschrijf uitgebreid waarom je het geld nodig hebt per item wat je wilt gaan aankopen en waar je het voor gaat inzetten.	
Wat we verder nog moeten weten over je profielwerkstuk en onderzoek.	

